FIGURI DE CONSTRUCȚIE CU VALOARE STILISTICĂ ÎN TEXTUL ACTUAL AL RUGĂCIUNII CREȘTINE ORTODOXE

DANA-LUMINIȚA TELEOACĂ
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române,
București

1. Precizări preliminare

Multe dintre *faptele sintactice arhaice*, identificate în textul rugăciunii creștine ortodoxe, sunt susceptibile de a fi interpretate – la fel ca și în cazul textului biblic psalmic (v. Teleoacă, 2016 : 270-274) – nu numai prin prisma *conservatorismului lingvistic* specific acestui tip de literatură, ci inclusiv în calitatea lor de mărci *stilistice*, mai exact ca particularități *stilistice intrinsece, imanente* scrisului bisericesc. Rezultă de aici o 'dublă continuitate' (lingvistică și stilistică), concept care se legitimează în cazul unor structuri sintactice, cum sunt: construcțiile tautologice și intensive, chiasmul, dislocarea, dativul adnominal ș.a.

Emblematice pentru arhaicitatea textului creștin de rugăciune sunt nu atât structurile *implicite* (*eliptice, asindetice*) – consemnate de noi ca fiind deosebit de frecvente în economia textului psalmic (Teleoacă, 2016 : 270 sqq) –, ci în special construcțiile *redundante* (*intensive, tautologice*, în ultimă instanță, *retorice*), dar și unele structuri neintegrate sintactic. Pentru acest ultim aspect, este de menționat apoziția așa cum aceasta este valorificată îndeosebi în imnele-acatiste, dar nu numai. Și în textul rugăciunii creștine *apoziția* poate fi definită de pe pozițiile pragmaticii, mai exact drept *strategie discursivă* căreia i se asociază o anumită intenție de comunicare (în cazul de față, o *reformulare apozitivă,* cu funcție retorico-encomiastică).

Ca și în cazul textului biblic psalmic, și pentru cadrul discursiv creștin se poate admite că o serie de figuri sintactice, cum sunt *repetiția* (în special, *anaforică*), *anadiploza* sau *paralelismul sintactic* constituie veritabile *strategii de construcție* menite să faciliteze memorarea și reproducerea acestor texte, având, altfel spus, relevanța unor structuri catalizator-mnemonice.

2. Figuri sintactice cu valoare stilistică

În contribuția de față, atenția noastră va fi reținută de problema construcțiilor intensive și a celor tautologice, așa cum sunt valorificate aceste tipare redundante în economia unei culegeri de rugăciuni ortodoxe, cu circulație în etapa actuală a românei (Rug. 2007).

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

2.1. ***Construcții intensive***

Trei tipuri de tipare intensive fac obiectul discuției care urmează, și anume: construcțiile genitivale cu valoare superlativă, acuzativul intern și parigmenonul.

2.1.1. *Superlativul absolut în construcții genitivale*

Consemnate din abundență în versiunea biblică ebraică, precum și în textul religios grecesc, respectiv în cel slavon și latin (Munteanu 2008: 73; Teleoacă 2012: 62 sqq.; v. și Morcov 2003: 65), aceste construcții se pot defini drept arhaice din perspectiva românei literare actuale, ele păstrându-se astăzi în contexte informale, dar și în literatura bisericească. Ca și în textul psalmic, cele mai frecvente structuri de acest gen (ocurente îndeosebi în imnele-acatiste) evocă atribute divine, care sunt puse (astfel) sub semnul superlativului:

(1) a. *Iisuse,* ***Împăratul împăraților***; *Iisuse,* ***stăpânul stăpânitorilor*** (Rug. 2007: 123)
b. *Vrând să mântuiești lumea,* ***Răsăritule al răsăriturilor***, [...], Te-ai smerit până la moarte (Rug. 2007: 123) ș.a.

2.1.2. *Acuzativul intern*

Și structurile cu acuzativ intern sunt specifice mai degrabă unei etape arhaice de dezvoltare a limbii române, astăzi apărând exclusiv în contexte marcate stilistic[1], în literatura populară[2], dar și în textul bisericesc. Acest tipar intensiv este foarte bine reprezentat nu numai în literatura psalmică (Teleoacă, 2016 : 289 sqq), ci și în rugăciunea ortodoxă. Cel mai frecvent intră în această construcție verbul *a lumina*:

(2) a. ***Luminează*** *mintea mea* ***cu lumina*** *înțelegerii sfintei Tale Evanghelii* (Rug. 2007: 29)
b. ***Luminează****-mi* ***luminile*** *cele întunecate ale sufletului* (Rug. 2007: 125) ș.a.

O anumită frecvență cunosc și verbele *a viețui*, respectiv *a greși*, mai rar apărând construcțiile intensive grupate în jurul unor nuclee verbale, precum: *a se însemna* (cf. Rug. 2007: 38), *a întrarma* (cf. Rug. 2007: 39), *a numi* (cf. Rug. 2007: 60), *a lucra* (cf. Rug. 2007: 133), *a se minuna* (cf. Rug. 2007: 140), *a milui* (cf. Rug. 2007: 208) sau *a se nevoi* (cf. Rug. 2007: 258). Sunt situații în care cele două elemente constitutive ale acuzativului intern sunt separate printr-o secvență verbală amplă, în condițiile unei dislocări sintactice, fenomen relativ frecvent în textul rugăciunii ortodoxe:

(3) ***Înțelesul*** *cel greu de pătruns căutând Fecioara* ***să***-L ***înțeleagă***, *a strigat către cel ce slujea* (Rug. 2007: 132).

Un tipar aparte de 'acuzativ intern' se actualizează pe baza relației sintactice stabilite între două ipostaze morfologice distincte (predicativă vs nepredicativă) ale aceluiași verb:

[1] În sintaxa sec. XX, complementele directe interne cu aceeaşi rădăcină lexicală cu verbul se fosilizează (Vasilescu 2010: 271; v. şi Frâncu 2009: 180 *şi passim*). Dacă în secolul anterior erau încă frecvente structuri precum *a visat un vis, a râs un râs, a urlat urletul, tocând toaca morții, a cânta cântece* etc. (Sandfeld şi Olsen 1962: 68 sq.), astăzi astfel de construcţii sunt evitate, deoarece „sunt percepute ca repetitive şi neeufonice, deşi nu sunt excluse cu conotaţie arhaică sau ca modalitate inedită de emfază" (Vasilescu 2010: 272).

[2] Astfel se structuri se regăsesc în număr impresionant în textele folclorice (Mărgărit 2010: 76 sq.).

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

(4) ***Arătat-a*** *făptură nouă*, ***arătându-Se*** *Făcătorul nouă* (Rug. 2007: 138) ș.a.

Structura evocă tiparul intensiv de sorginte biblică (‘participiu + indicativ al aceleiași rădăcini’), conservat deosebit de fidel în textul psalmic (Teleoacă, 2016 : 292 sqq).

2.1.3. *Parigmenonul*

Comparativ cu textul psalmic, parigmenonul este o structură intensivă relativ mai bine reprezentată în textul rugăciunii. Pe lângă construcțiile nominale (genitivale) și adjectivale, adesea structuri tautologice[1] (cf. *întăritorul* ***tăriilor***, Rug. 2007: 119; *mireasma* ***mirosului***, *ibid*., 143; *milostivirea* ***milei***, ***multa*** *mulțime*, *ibid*., 180; *nebiruită* ***biruință***, *ibid*., 249 ș.a.), textul de rugăciune conține și alte exemple de reluare, în limitele unei unități sintactice, a unor părți de vorbire cu aceeași rădăcină, bunăoară a unui substantiv-subiect și a unui verb:

(5) a. ... *și* ***să se zidească zidurile*** *Ierusalimului* (Rug. 2007: 13)
b. ... ***moartea s-a omorât*** *și noi am înviat* (Rug. 2007: 62) ș.a.

2.2. ***Construcții tautologice***

Construcțiile tautologice, rezultate în special din coordonarea copulativă sau juxtapunerea a doi/mai mulți termeni echivalenți semantic, își au adesea obârșia în limba originalului avut la dispoziție de textele bisericești moderne[2], dar aceste structuri sunt relevante și pentru una dintre particularitățile definitorii ale stilului bisericesc, mai exact așa-numita „insistență prin repetare” (Seche 1967: 108)[3].

De remarcat însă că, într-o serie de situații, sinonimele respective nu se găsesc într-un raport de echivalență semantică propriu-zisă (absolută), de aici derivând (inclusiv) *efectele estetice ale unor astfel de asocieri,* mai exact un anumit rafinament al artei poetice promovate în cadrul discursiv ortodox al rugăciunii creștine. De pildă, asocierea dintre *bucurie* și *veselie* (cf. Rug. 2007: 12) este, în realitate, asocierea dintre doi termeni/concepte, dintre care primul exprimă o trăire (emoție) mai profundă (v. definiția care figurează în dicționare, „exaltare sufletească *intensă* provocată de emoții *puternice*; mulțumire sufletească”, DEX), în timp ce al doilea face trimitere la o „stare de bună dispoziție”, dar și la un comportament care reflectă această stare. Sunt contexte în care diferențierea semantică între cele două substantive

[1] Nu excludem posibilitatea ca anumite structuri redundante să reflecte, în realitate, o eroare de traducere/interpretare într-un text... intermediar, de pildă în cel grecesc.

[2] V., de pildă, Munteanu (2008: 66 sqq.). Problema este aprofundată de Gafton și Milică (2012: 156 sqq.) în special cu referire la texte bisericești circumscrise cronologic etapei arhaice a românei, etapă care pune probleme specifice, având în vedere „sărăcia limbii și insuficiența termenilor necesari prin care să se numească noțiuni apropiate și care să servească operării unor distincții fine” (Id., *ibid*., 159; v. și Seche 1967: 108). Acest aspect este responsabil, cel puțin în unele cazuri, de generarea unor *structuri tautologice fără acoperire în original*. Unele construcții de acest gen au fost preluate ca atare, fără discernământul necesar, în versiunile moderne ale diferitelor tipuri de texte bisericești (v., în același sens, și Gafton 2005: 192–199). Considerăm însă că aspectul menționat nu „suprimă” dimensiunea ‘tautologicului’, ca dimensiune specifică discursului bisericesc și care se cuvine a fi înțeleasă în primul rând în relație cu caracterul profund didactic al textului religios, text cu o țintă ilocutorie specifică, sintetizabilă în termenii acelui *docere et persuadere*.

[3] Această particularitate a fost consemnată, pentru româna veche, și pentru alte categorii de texte, de pildă pentru scrierile literare și istorice (Todi 2001: 116). Același tip de „insistență semantică” a fost remarcat și în *poezia populară* (Seche 1967: 110), respectiv în *vorbirea populară* (v. Coteanu 1973: 116–118, care vorbește despre „tatonările și revenirile incidentale sinonimice ale povestitorilor populari”).

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

(cvasisinonimice), componente ale unei structuri tautologice, apare ca rezultat al utilizării unuia dintre membrii construcției respective la plural. Observația se verifică în special în cazul unor substantive abstracte *singularia tantum* care însă, în discursul creștin, ajung să fie folosite și cu o formă de plural, căreia i se asociază de regulă o semnificație aparte (cf., de pildă, *îndurări* „semnele concrete prin care se manifestă milostenia divină", coordonat copulativ cu sg. *milă*, Rug. 2007: 208) ș.a. Alteori, cvasisinonimia între doi termeni (cf., de pildă, *milostiv* și *milosârd*, Rug. 2007: 21) se susține prin aceea că numai primul element component al construcției coordonate reprezintă o structură propriu-zis conceptualizată în spațiul discursiv ortodox modern (dovadă, și faptul că acesta este grafiat cu majusculă), în timp ce celălalt element reprezintă doar unul dintre atributele Divinității. În sensul celor afirmate sunt relevante și definițiile propuse în dicționarele actuale pentru cei doi termeni, precizarea „(Substantivat, m.) *Epitet* dat lui Dumnezeu"[1] (DEX) figurând exclusiv în cazul lui *milostiv*. Sinonimia imperfectă a celor două adjective (substantivizate) se poate evidenția și sub un alt aspect, anume din punctul de vedere al apartenenței stilistice (în cazul de față, *milostiv* este termen al limbii actuale, în timp ce *milosârd* este un cuvânt arhaic). Menționăm în aceeași ordine de idei și asocierea între *ramuri* și *stâlpări* (Rug. 2007: 255), cel din urmă substantiv nefiind doar un cuvânt arhaic cu semnificația „ramură verde, crenguță înfrunzită" (DEX), ci și un termen circumscris vocabularului creștin (cf. *stâlpare* „crenguță de salcie pe care o primesc credincioșii la biserică de Duminica Floriilor", DEX).

Valențele estetice ale coordonării copulative a unor termeni sinonimi rezidă, într-o serie de situații, în caracterul *gradual*, *metabolic* al asocierii respective. În astfel de contexte, *gradația* se convertește într-una din sursele *conotației* (Iordan și Robu 1978: 270). Iordan (1975: 232 sqq.) numea fenomenul în discuție „repetiție semantică". În termeni relativ similari se exprima și Ullmann (1965: 193), lingvist care, vorbind despre *cumulul de sinonime*, arăta că acesta poate avea funcții stilistice ce le evocă pe cele ale *repetiției* (v. și Fontanier 1977: 303). Se pare că poeții retorici „iubesc sinonimele acumulate" (Vianu 1968: 109), afirmație ce se poate valida nu numai cu referire la poemul psalmic, ci și la textul de rugăciune:

(6) a. *Să stăm toți* ***cu frică*** *și* ***cu cutremur*** (Rug. 2007: 187)
b. *Dacă are* ***păcate*** *și* ***greșeli****, iartă-i-le* (Rug. 2007: 231)[2] ș.a.

Retorismul tiparului redundant este cu atât mai pregnant cu cât contextul respectiv include o dublă tautologie, nominală și verbală, rezultând astfel o anumită simetrie sintactică:

(7) a. *Pun înainte* ***faptele*** *mele* ***cele rele*** *și* ***fărădelegile****,* ***dându-le pe față*** *și* ***vădindu-le*** (Rug. 2007: 205)
b. *Și după* ***îndurările*** *și* ***milele*** Tale ***slăbește, lasă, iartă*** *toate câte am greșit Ție* (Rug. 2007: 207) ș.a.

[1] În realitate, este vorba despre o metaforă, iar nu despre un epitet, în acest sens putându-se admite o metaforizare prin substantivizare. Aspectul este ilustrat şi prin alte adjective substantivizate şi grafiate cu majusculă în textul ortodox (v., de pildă, adj. *bun, mântuitor* sau *sfânt*, utilizate cu valoare substantivală îndeosebi la vocativ, cf. *Bunule, Mântuitorule, Sfinte*).

[2] În acest context asocierea este gradual-descrescătoare (v. coordonarea copulativă dintre *păcat*, termenul „tare", care, noțional, face trimitere la „abaterea de la o normă religioasă", şi *greşeală*, termen cu o accepție mai „difuză", fundamental laică, dar care, contextual poate evoca şi 'greşeala' din perspectivă bisericească).

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

Valorificarea unor paradigme sinonimice multiple (în speță, nominale), circumscrise distinct noțional, slujește, în ultimă instanță, idealului retorico-persuasiv și, implicit, didactic al textului ortodox de rugăciune, cu atât mai mult cu cât coordonarea se conformează de regulă unui tipar metabolic:

(8) *Am făcut* ***desfrânare și preadesfrânare***, ***mândrie, trufie***, [...], ***lăcomie a pântecelui, mâncare fără măsură***, [...], ***iubire de argint, iubire de avuție***... (Rug. 2007: 205) ș.a.

Construcțiile tautologice adjectivale sunt adesea relevante pentru actul de spovedanie al omului căzut în păcat; în acest context, asocierea între epitete descalificante precum *necurat, spurcat, întinat* sau/și *pângărit* apare cu o recurență deosebită în discursul rugăciunii ortodoxe (v., de pildă, Rug. 2007: 182, 202 și *passim*). Într-o serie de situații, efectul stilistic este rezultat al coordonării între un termen subordonat noțional sferei negative de semnificații și un sinonim al acestuia care însă, formal, se realizează ca o structură litotică (cel mai adesea, adj. *necurat*). În felul acesta, afirmarea răspicată a unui conținut (negativ) coexistă – în beneficiul estetic al textului – cu atenuarea acestuia prin apelul la litotă. Același tip de coordonare apare și în cazul unor adjective utilizate contextual cu valoare substantivală:

(9) *Să dorm eu,* ***păcătosul*** *și* ***necuratul*** *și* ***ticălosul*** (Rug. 2007: 31).

Procedeul este valorificat și în aria pozitivă de semnificații[1], de asemenea cu referire la condiția umană. Astfel, înțelegându-și condiția ca servitute asumată, credinciosul aspiră la o viață în spiritul curățeniei desăvârșite; acesta și este de altfel sensul unor construcții tautologice de genul celor care apar în contextul:

(10) *Și mă păzește pe mine, robul tău,* ***neîntinat*** *și* ***fără de prihană***,... (Rug. 2007: 188),

în care, de fapt, putem admite o dublă exprimare litotică (prin apelul la prefixul negativ *ne-*, respectiv la structura prepozițională „privativă" *fără de*). Un astfel de procedeu culminează în cadru discursiv encomiastic, bunăoară în contextul preamăririi Fecioarei Maria:

(11) ***Nepătată***, ***neîntinată***, ***fără prihană***, *Preacurată Fecioară,*... (Rug. 2007: 193).

Construcțiile verbale tautologice – deosebit de numeroase în economia textelor ortodoxe de rugăciune – reprezintă prin excelență modalitatea discursivă de înălțare a encomionului către Divinitate. Adesea, asocierea (prin coordonare [*și, sau*] și/sau juxtapunere) se realizează gradual[2]:

(12) a. ... ***să cântăm, să strigăm*** *și* ***să ne mărturisim*** (Rug. 2007: 17)
b. ... *și* ***să mă închin*** *și* ***să cânt*** *și* ***să preaslăvesc*** preacinstit numele Tău (*ibid*., 31)
c. ... *ca* ***să cântăm*** *și* ***să binecuvântăm*** *și* ***să slăvim*** *preacinstitul și preaîncuviințatul Tău nume* (*ibid*., 39)

[1] Desigur, în astfel de situații, structura litotică nu mai constituie un mijloc discursiv pus în slujba *strategiei autodiscreditării*, construcțiile de acest gen având drept finalitate promovarea unor valori pozitive.

[2] Efectul estetico-retoric este amplificat într-o serie de contexte de acest gen inclusiv prin valorificarea adv. *și* intensiv.

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

d. ... ***mă închin*** *și* Te ***măresc*** *și Te* ***preaslăvesc*** (*ibid*., 212) ș.a.

Nu lipsesc însă nici situațiile discursive în care prin tautologie se actualizează un *act directiv*, în speță cererea adresată de către orant lui Dumnezeu sau unei alte instanțe creștine, pentru a beneficia de pronia divină:

(13) a. ... ***acoperă****-mă,* ***apără****-mă și mă* ***păzește***... (Rug. 2007: 220)
b. *Născătoare de Dumnezeu,* ***acoperă, apără, păzește***... (*ibid*., 253) ș.a.

Un gen aparte de construcții tautologice, identificate de noi și în textul psalmic (unde apar cu o frecvență mai mare, comparativ cu rugăciunea creștină, v. Teleoacă, 2016: 317), sunt reprezentative foarte probabil pentru un tipar tautologic arhetipal, în limitele căruia se asociază un organ *sentiendi* și verbul aferent simțului respectiv (cf. *a privi* ***cu ochii,*** *a auzi* ***cu urechile***):

(14) *Mi se cutremură mădularele și cu totul sunt vinovat*, ***privind cu ochii***, ***auzind cu urechile***..." (Rug. 2007: 168) ș.a.

Acestea nu sunt însă unicele situații de asociere tautologică prin subordonare. Menționăm în același sens și unele construcții tautologice intensive, realizate în special în tiparul 'substantiv + dem. *cel* + adj.' (și acesta superior reprezentat în poemul psalmic):

(15) *Arată-mi tăria* ***milostivirii*** *Tale celei* ***îndurate*** (Rug. 2007: 206).

3. Considerații finale

Faptele de limbă consemnate în contribuția de față legitimează ideea că textul creștin al rugăciunii ortodoxe se situează în continuitatea celui biblic veterotestamentar, în speță psalmic, inclusiv prin considerarea unor particularități sintactico-stilistice. Este un aspect cât se poate de firesc având în vedere calitatea de *text fondator* pe care o deține *textul biblic*. Continuitatea nu exclude însă realitatea constituirii discursului creștin în egală măsură (și) în conformitate cu propriile legi discursive de ființare. În acest context, particularitățile diferențiatoare relevă în mod esențial, pe de o parte, *apartenența psalmului la o zonă hieratică, arhetipală, a literaturii bisericești*, pe de altă parte, *articularea discursului creștin ortodox pe coordonate specifice*, ce nu pot ignora consecințele unui act extradiscursiv (sacrificiul hristic) în plan discursiv.

IZVOARE

Carte de rugăciuni, Tipărită cu binecuvântarea Î.P.S. Sale Dr. Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului, Sibiu, Editura Andreiana, 2007 [Rug. 2007].
Dicționarul explicativ al limbii romane (ediția a III-a, revăzută și adăugită), București, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009 [DEX].

BIBLIOGRAFIE

Coteanu, Ion, 1973, *Stilistica funcțională a limbii române* (vol. I), București, Editura Academiei.
Fontanier, Pierre, 1977, *Les figures de discours*, Paris, Flammarion.

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)

Frâncu, Constantin, 2009, *Gramatica limbii române vechi* (1521–1780), Iași, Casa Editorială „Demiurg”.
Gafton, Alexandru, 2005, *După Luther. Edificarea normei literare românești prin traduceri biblice*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
Gafton, Alexandru, Ioan Milică, 2012, „Dubletele sinonimice în discursul religios”, *Analele Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*. *Secțiunea IIIe. Lingvistică*, LVIII, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, p. 155–178.
Iordan, Iorgu, 1975, *Stilistica limbii române* (ediția a doua), București, Editura Științifică.
Iordan, Iorgu, Vladimir Robu, 1978, *Limba română contemporană,* București, Editura Didactică și Pedagogică.
Mărgărit, Iulia, 2010, „Inovația, element de creație și distorsiune în textele folclorice”, în Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Carmen-Ioana Radu (ed.), *Lucrările celui de al treilea Simpozion Internațional de Lingvistică*, București, 20–21 noiembrie 2009, București, Editura Universității din București, p. 75–84.
Morcov, Mihaela Mariana, 2003, „Arhaisme morfosintactice în versiunile românească și spaniolă ale Bibliei”, *Limba română*, LII, nr. 1–3, p. 56–73.
Munteanu, Eugen, 2008, *Lexicologie biblică românească,* București, Editura Humanitas.
Sandfeld, Kristian, Hedvig Olsen, 1962, *Syntaxe roumaine III* : *Structure de la proposition*, Copenhagen, Librairie Munskgaard, MCMLL.
Seche, Luiza, 1967, „Juxtapunerea sinonimică în limba română”, *Cercetări de lingvistică*, Cluj, XII, nr. 1, p. 103–113.
Teleoacă, Dana-Luminița, 2012, „Conservatisme et expressivité dans la littérature religieuse. Quelques repères dans la définition d’un style scientifique (didactique) au niveau religieux”, *Biblicum Jassyense*, Iași, III, nr. 3, p. 55–80.
Teleoacă, Dana-Luminița, 2016, *Semiotica discursului religios. Probleme de poetică, stilistică și retorică*, București, Editura Universității din București.
Todi, Aida, 2001, *Elemente de sintaxă românească veche,* Pitești, Editura Paralela 45.
Ullmann, Stephen, 1965, *Précis de sémantique française* (3ème édition), Berne, Éditions A. Franche S.A. Berne.
Vasilescu, Andra, 2010, „Tendințe în sintaxa secolului al XX-lea”, în Gheorghe Chivu, Oana Uță Bărbulescu (eds.), *Studii de limba română*. *Omagiu profesorului Grigore Brâncuș*, București, Editura Universității din București, p. 251–275.
Vianu, Tudor, 1968, *Studii de stilistică,* București, Editura Didactică și Pedagogică.

STRUCTURES VESTED WITH STYLISTIC VALUE IN THE CONTEMPORARY VERSIONS OF ORTHODOX BOOKS OF PRAYER

(*Abstract*)

The present paper treats some linguistic features, i.e. *intensive* and *tautological* structures, meant to support the idea of a similarity between the orthodox prayers (in their contemporary versions) and the *Old Testament* – especially the *Psalms*; we also include here some syntactic as well as stylistic peculiarities. What we are dealing with here is a very *natural form of convergence*, inasmuch as the former text rests on the last as on a *foundation*. On the other hand, this *continuity* allows the Christian text of prayer to have its own rules of discourse building. The differences between those two patterns are therefore able to reveal, besides the inclusion of the *Psalms* in an archaic and hieratic field of the religious literature, the function of the orthodox discourse according to its specific rules, in which the consequences of a real non-linguistic fact (Jesus’ sacrifice) at the linguistic level of the prayer are not to be disregarded.

BDD-V2333 © 2016 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-22 19:10:36 UTC)